

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în lăintrulu monarchiei pe 1 anu întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondn, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin asemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 98.

Sibiu, 6/18 Decembre 1878.

Anulu I.

Cătra onorabilii lectori ai „Observatoriului.”

În analiza programei noastre, dezvoltată în Nr. 1 alu acestui diariu, reflectăram și la judecat'a străinilor, carii ne intrăba, câte foi periodice avem, și dacă națiunea română din această monarchie are așa de puțin, cumu credem noi că vomu eși la lumina, dacă nu tinem mai virtuosu alu celei românești, este așa de vastu și așa de puțin cultivatu, în cătu totu ce a produsu press'a noastră periodica de ani patrudieci încôce, abia se pôte considera că unu începutu, că o spargere de agru, de și grasu, dară fôrte întieșenitu și setosu de apă din ceriu.

Acelea enunțatiuni ale noastre le sustinem și astăzi în totu coprinsulu lor, era conșcinti'a ne spune, că implemu și noi una din acele lacune mari în dezvoltarea vieții noastre sociale, nationale și politice. Stadiile făcute de alte națiuni, crizele prin care au trecut acelea, voru fi și partea noastră.

În epoc'a de față se cere că nici-o dată dela popôra, că se și manifeste, se și afirme esistenți'a lor și cu ajutoriulu pressei, se și dea educațiune politica, sanetôsă și vigorôsă. Ultimele rezultate remană apoi în grij'a viitoriului.

Vom precede dară și noi înainte, cu amoru cătra caus'a sacra, cu nepartinare, zel și devotamentu în tractarea nenumeratelor chestiuni vitale, și în registrarea evenimentelor care se principitedia neincetatu unele pe altele. Spre acestu scopu deschidem prenumeratiune nouă pe anulu viitoriu 1879 la

„Observatoriulu”

totu cu pretiurile arătate în fruntea fia-carui Nr., adică :

În Sibiu pe 1 anu cu 7 fl. v. a., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., era dusu la casa cu 1 fl. respective cu 50 cr. mai multu. În lăintrulu monarchiei cu post'a, 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni.

În afara de monarchia cu porto dublu 10 fl. sau 22 franci pe 1 anu, 5 fl. sau 11 franci pe 6 luni.

Abonamentele se potu face mai usioru prin asemnatiuni (mandate) postali, de a dreptulu la Redactiune în Sibiu, piat'a mica Nr. 27.

Din Romani'a primimu abonamente și în bilete hipotecarie de ale statului, al pari.

În capital'a București abonamentele se facu și la librari'a dlui I. Szöllösi în piat'a teatrului.

Din 10 exemplarie abonate efectiv, 1 se dă gratis.

Redactiunea.

Romani'a și Russi'a.

(Urmare.)

II. Sentențiile celor patru barbati de statu numiti în Nr. precedentu al Diariului nostru romanu în fruntea eminentelii seu memorialu, sună traduse în românește așa :

„Eu am răspuns, că nu eram trimisu că se dau probe de confidență cătra suveranulu seu, nici cătra ori-care altulu; ci spre a vighia asupra intereselor țerei mele, pentru a caror asigurare eram supusu la grea responsabilitate.” Ducele de Wellington cătra principele de Lieven (1829).

Acestu citat este de natura ca se pota fi adresatu cătra toti barbati de statu, diplomati, ministrii, consilieri intimi, senatori și deputati, carii iau asupr'a lor misiuni grele și delicate pentru apărarea și asigurarea intereselor patriei.

Trecem la sentențiile rusești.

„Eu voi lasa moldo-valachilor ochii lor, spre a plange.”*) Generalulu comite Kutusoff (1810). Acestu sarcasmu amar ilu pronunția-se Kutusoff în timpul candu armatele rusești batându-se cu turcii, tractă cu țerile românești că cu ori-care alta țiera turcêsca, le spoliă și storcea de averi, luandu pentru armata totu ce afă, până ce în a. 1812 se perđu și Basarabi'a intrêga.

„Curendu va veni timpul, candu acesti valachi nesupusi cari au provocat în gradulu celu mai mare disgrati'a Majestății Sale, voru plăti scumpu lips'a lor de lealitate.”**) Comitele Nesselrode (1854).

Acăsta amerintiare de ministru inganțat și trufasiu, Nesselrode o pronunțiasă atunci, candu romanii amariti din totu sufletulu pentru nou'a invasiune și pentru tiraniculu manifestu, în care se declară că Russi'a ia principatele românești dela Turci'a că gagi (zalogu), până ce acăsta 'i va împlini tôte pretensiunile, — lucră în tóta Europ'a, că se scape de russi.

„Dacă dumneavôștra voiti se protestați și se ve oppuneti la execuțiunea articolului 8 din tractatulu de San Stefano, Majestatea Sa va ordona ocupatiunea Romaniiei și desarmarea armatei române.”†). Principele Gorciacoff (1878).

Acăsta amerintiare brutale din anulu curentu ne este cunoscută la toti tocma așa de bine, că și răspunsulu în veci memorabile, patrioticu, heroicu și sublimu, datu lui Gorciacoff și imperatului seu Carol I. Armașu aștia o veti putea aceea, pentru-că ea era prea decisă, că și supremulu seu capitănu, a se oppune cu armele în mână și în dinti, până la celu mai teneru recrutu și până la betranii de ani 50. Cu totulu alte bai de sange era se se făca, nu că cele dela Plevn'a, în care apoi se se scalde tavalindu-se în ele intrêga diplomatia européna, sau pôte și Europ'a intrêga. „Dacă Europ'a nu și apară interesele sale, nu arterii sa de viația, Dunarea; dacă ei îi place se fia cosaca, noue nu ne place, noi ne vomu, apară patri'a româneșca, drépt'a noastră proprietate de ani aprôpe 1800, sau ne vomu înmormenta cu ea împreună; dară încai vomu cadea resbunati în modu gloriosu.” Acesta era limbăgiulu ce se audia pe atunci în cercurile mai restrinse militari. Generalii rusești au aflatu, au facutu raporturi în sensulu acesta și restulu se scie. Agentii și spionii carii începuseră a se amesteca chiaru și p'între locuitorii dela țiera, se retraseră, cumu dice romanulu satênu, cu cód'a între pitióre.

Scopulu principale alu memorandumulu este a combate tractatulu de S. Stefano, mai alesu în punctele relative la Romani'a. Unele din acelea s'au schimbatu prin tractatulu de Berlinu, înse nici pe de parte așa, precum ceru interesele de viația a le Romaniiei, securitatea monarchiei noastre și chiaru a Europei. De aceea ratiónementulu acestui memorialu are astăzi, va avea și în viitoriu totu acea valóre, pe care o avuse înainte cu 7—8 luni, pre candu se scrisese.

Auctorulu permite, că era unu timpu, în care Russi'a ducea rol'a unui procuroru (acusatoru) publicu alu popóraloru în faci'a unui tribunalu europénu, că înse astăzi acea rol'a s'a schimbatu cu totulu. Acuma Russi'a este cea acusată, pentru-că sisthem'a sa este de a pacali pe tóta lumea. Cu atâtu este mai necesariu a informa exactu pe popórale europene despre planurile rusești.

Procederea Rusiei în Orientu turbura pacea lumii. Nu este aci vorb'a de unu punctu sau altulu, alu vreunui tractatu, nici numai de interesele speciali ale Angliei ori Austro-Ungariei. Capulu lucrului este, că dreptulu publicu actualu alu popóraloru este vetamatu prin Russi'a. Acestea popórale ale Europei nici-o dată nu voru putea suferi, că unu statu singuraticu se se subtraga

în modu arbitrariu și fora învoirea celorlalte staturi de sub condițiunile unui tractatu solemn (Parisu 1856) și se restórne tôte cu capulu în diosu. Russi'a a facutu intocma așa prin tractatulu de San-Stefano, prin care a lovit în staturile cele mari europene.

Russii aștia tôte câte s'au facutu prin învoirea toturôru. Din acăsta cauza Angli'a făcu fôrte bine, că provocă pe Russi'a că se se supuna la conșcinti'a universale de dreptu a popóraloru civilizate, și o-a trasu în judecată (la congresu).

Ce e dreptu, tractatulu de Parisu dela 1856 nu pôte fi consideratu că soluțiune a chestiunei orientale. Elu a stabilitu numai principie, care avea se se desvólte și realizadie succesive, nu înse prin o singura putere, căci nu de aceea se versase atata sange în Crime'a, pentru-că cineva se făca comerțiu, specula cu țeri și cu popôra. Scopulu Europei și mai de aprôpe alu staturilor belligerante a fostu, că se apere orientulu de rusificare, se adópte pe popórale din peninsul'a Balcanului în drepturile de familia a le natiunilor europene și se le asigure progressulu propriu, nationale. Russi'a înse tocma la scopulu acesta se oppune din tôte puterile. Acăsta oppositiune este firulu roșiu, care se trage preste tóta politic'a sa.

Tractatulu de Parisu voise, că în acelu procesu alu dezvoltării Orientulu se se făca începutulu cu Romani'a. De aici se pôte esplica favôrea manifestată cătra acea țiera mica dela Dunare, prin tractatulu din 1856. De aceea loculu protectoratului exclusivu ruseșcu ilu ocupă protectoratulu Europei și garanti'a ei. Numai din acea di Romani'a se vediu și simți în pozițiune de a face progresse în tóta libertatea și în tôte directiunile. Se resumam totu ce se făcu în Romani'a de ani 20 încôce și ne vomu convinge, că ea în acestu periodu scurtu a înaintatu pre cătu nu înaintase în 100 de ani sub protectoratulu ruseșcu. În cătu pentru suzeranitatea turcêsca, ea fu redusă la singurulu tributulu anualu, ce nu făcea nici unu milionu de franci. Mari schimbări politice au facutu romanii acasă la ei, nimicu înse nu s'a intemplatu fora învoirea Europei și mai antaiu de toti fora a Turciei. Scopulu lor principale era independenti'a patriei; ei înse nu voia se precipitadie nimicu, ci mergea treptatu, lucrandu preste totu în sensulu tractatului de Parisu; era candu se pareă că esu din tractatu, îi apară de invasiuni singuratiche chiaru coprinsulu aceluia, unde se decretă, că nimeni nu are dreptu se se

*) Je laisserai aux Moldo-Valaques leurs yeux pour pleurer.

**) Le temps viendra bientôt, où ces Valaques insoumis qui ont excité au plus haut point le mécontentement de Sa Majesté, payeront chèrement leur déloyauté.

†) „Si vous avez l'intention de protester et de vous opposer à l'exécution de l'article 8 du Traité de San Stefano, Sa Majesté ordonnera l'occupation de la Roumanie et le désarmement de l'armée roumaine.”

amestece in afacerile interne ale Romaniei fóra invoirea prealabile a Europei. Nici-odata acea decisiune a congresului de Parisu nu a folositu romaniloru asia bine cá in a. 1866. Ei voiá se chame unu domnu de familia straina, conformu vechiei loru dorintie, spre a inchide odata pentru totudéuna usile la multimea de concurenti si candidati. Russi'a se opuse, si ambasadorulu russescu br. Budberg iritá barbatese pe Sultanulu, cá se calce cu óste in Romani'a, se scótiá pe Carolu din tíera, se nimicéscá unirea principatelor si se comande prin comisari speciali alegerea de doi domni, in Bucuresci si Iasi. Atunci inse Angli'a fu aceea, care in conferenti'a diplomatica deschisa la Constantinopole se oppuse, sciindu bine cá Russi'a cautá de pre atunci cauza de cérta si de unu bellu orientale. Asia scapá astadata Romani'a.

(Va uriná.)

Discursulu deputatului Parteniu Cosma, ținutu in ședinți'a camerei Ungariei la 25 Novembre c. n. 1878.

(Urmare si fine.)

Repetu Domnilor, ar fi óre mai bine pentru noi si pentru Europ'a, déca catastrofa inceputa dar inca departe de a fi terminata, ar fi aflatu in loculu Romaniei de astadi acele 2 principate nepotintióse, cari precum le inzestráse congresulu nu erau in stare nici a trai nici a muri? Era mai bine óre de noi, déca russulu in calea sa spre Turci'a afla 2 tierisióre, cu cari nici de vorba nu stá, ci pentru inlesnirea operatiuniloru inghitiá simplu pe Moldov'a, iar pe cealalta sub pretextu de aperare póte o ocupamu noi?

Eu asia credu, ca la acésta intrebare fie-care omu seriosu prea usioru 'si póte da respunsulu, si trebuie se se bucare ca avemu unu vecinu pe alu caruia sprijinu eficace potemu contá la tempulu seu.

Dice mai departe Dl. ministru presiedinte: „Eu n'amu vorbitu despre popórale din orientu, si domni deputati dóra voru permite ca acolo, afara de popórele slave, se mai afla si alte ginti.“

„Amu vorbitu despre caderea sub potestatea Russiei, si eu nu aflu periculu pentru monarchi'a austro-ungara in aceea, ca popórele slave dupa individualitatea loru s'aru poté desvoltá, ferici si ajunge la bunastare, — ci 'lu aflu intr'aceea, déca popórele slave — sum convinsu in contra interesului nostru, ar ineca pe popórele neslave ce se afla printre densele in orientu.“

„Deci garanti'a ce o cercu, o aflu de o parte intr'aceea, ca ori astadi séu ori candu va deveni impossibila sustinerea domnirii turcesci, — popórale neslave din orientu se védia ca au pe cine se redima, cá se nu le inghitia marea, cá ele se remana greci, romani etc.“

Intru tóte sum de acordu cu opiniunea Dlu ministru presiedinte si o iau spre placuta scire.

Eu inca dorescu cá popórele neslave din orientu se póta privi in noi pe amicii loru, pe binefacatoriil loru, si in casu de lipsa pe aliatii loru.

Primescu promissiunea Dlu ministru presiedinte dreptu arvuna pe viitoru, ca-ci trecutulu nu o prea justifica, de o deductiune corecta din trecutu nu o potu considerá.

Ba imi place o crede, ca acésta promissiune este si unu respunsu la man'a ce chiaru in dilele acestea, prin semne fórté visibili, ni se intinde din partea Romaniei.

Cá insa acésta se fie posibilu, dorescu cá pe viitoru si in patri'a nóstra se se inauguresc o politica interna mai corespundiátore intentiunei indicate; cá-ci altmintrea nu credu se fie posibilá realisarea unei aliantie sincere cu orientulu si in specialu cu Romani'a, de cumva aici acasa cu acelasiu elementu vomu tractá totu asia cum amu tractatu pana aici.

Continua in fine Dlu ministru presiedinte cá: dupa convingerea Dsale astadi in Europ'a unu statu numai asia póte esistá ca potere mare, déca nu numai nu voiesce a cuceri, dar nici insusi nu desperédia, nici altii nu se indoiescu ca atunci candu isi vede periclitare interesele, este gat'a a 'si pune in cumpena tóte fortiele, si candu nu numai insusi este consciu de poterea sa, ci este si in stare a convinge despre acésta si pre altii etc.

Are tóta dreptatea domnulu ministru presiedinte candu afirma, ca actiuni mari numai state puternice le potu efeptui; eu insa tragu la indoiala, ca noi amu fi atatu de puternici, catu se potemu realisá cu succesu politic'a expansiva. Eu nu credu ca inamiculu nostru comunu ar avé curagiulu se ne desconsidera asia precum 'lu vedemu ca o face, déca ne ar tienea atatu de tari precum 'si inchipuesce dl. ministru presiedinte.

Eu dorescu cá asia se fia cum dice d. ministru presiedinte.

Insa dlóru! in ce sta poterea unui statu? In multiamirea si fericirea toturorú civilorú ce compunu statulu, pentru-ca numai aceste producu contiégerea si acelu patriotismu, care ne face cá atunci candu suntemu in periculu, nu numai din datorintia si din fric'a de lege, ci cu adeverata insufletire se ne sacrificamu viati'a si averea pentru interesele patriei. Dar' dicu, acésta numai atunci se póte ajunge candu fiecare fiu alu patriei se va simti fericitu si nici unulu nu va esperiá, cá intre densulu si alti concetatieni ai sei se face dis-

„Ea bine Domnilor! Asia este la noi? Cu durere trebuie se declaru ca nu este asia!“

Patri'a nóstra o compunu mai multe nationalitati, dintre cari insa cu cele nemagiari nu se tractéscá asia cá ele se se póta simti multiamite si fericite.

Recunoscu ca pentru acésta stare a lucruriloru nu este respundietoru numai gubernulu, ci sunt respundietori toti chauvinistii magiari din tíera, cei din afara de camera, cei dela jurnalistica cá si cei din salele municipielorú. Isi are insa si gubernulu partea sa si inca buna parte de responsabilitate; pentruca elu este chiamatu a esecutá legea, apoi

Scarlate, ce vine in urma. Asia suntemu facuti, tu, eu, si multi altii inca.

De asta data, imi place a crede, fericirea s'ar fi prelungitu catu se póte mai multu, dar' terminulu ei ar fi sositu, mai curendu séu mai tardiu. Nu me pociu gandi la acésta, fara amaraciune; femeia pe care de o camdata o vedu asia de perfecta, ar fi ajunsu pentru mine, intr'unu tempu siguru, o femeia cá si celelalte, mai pucinu póte, unu suveniru de randu. Déca neisbutirea mea n'ar fi avutu altu resultatu de catu de a preveni acésta desamagire totu asiú binecuvinta-o. Dar' nu te grabi se ridi; neisbutirea mea a facutu mai bine: mi-a datu o sora.

Par' ca te audu: „Tóte surorile de soiulu acesta, sunt nisce surori inaintate in etate; acésta rapitóre lady, nu cumva va fi trecutulu de patrudieci de ani?“ Dómne, nu. E de doue dieci de ani, mi se pare, séu ceva mai pucinu. Dai din capu cu acelu aeru de neineredere ce m'a infuriatu de atatea ori. Cum vei vrea Scarlate, ai dreptulu se nu-mi credi; dar, ti-o spunu in consciintia, voi remanea amiculu ei, si altu nimicu, séu asia ceva. Asia este firmá mea vointia.

N'am avutu nici-o sora pana acum. Dreptu vorbindu, nici nu pré avemu pofta se am un'a, pentru ca fórté cu greu admiteamu o curata amicitie intre unu baiatu tineru si o femeia frumósa, numai de nu va fi acea amicitie silita, remasiti'a unui amoru recitu, ce se agatia candu pasiunea se termina; o asia amicitie nu voiamu. Lady Wolsley, m'a facutu se intielegu, ca mai e o altfelu de amicitie, nobila, suava, temeinica si plina de incantare. Nu voiu disertá asupra acestui nou sentimentu: candu vei capata o sora cá Lady Wolsley, ne vomu intielege de minune, si atunci vomu potea vorbi.

Unde vei fi crediandu ca suntú? La Londr'a? Acestu nume de lady Wolsley, te face se gresiesci si esci departe de adeveru. E svedesa din nascere. La Stockholm, dar? Nici de cum. Me aflú la Dinan, mica subprefectura din departamentulu Cotes-du-Nord. Marea mea calatorie in giurulu lumei se afla, dupe cum vedi, totu la inceputulu ei. Dar pacientia! primulu pasu e

elu a esecutat'o astfelu, incátu cu deosebire intre Romani a pornitu unu resbelu de esterminare.

A fostu unu tempu onorata casa! candu legislatiunea conscia de chiamarea sa, si nepotendu ignorá faptulu, ca in tíer'a acésta esista diferite nationalitati, s'a nesuitu se satisfacá dupa potintia si in acésta privintia, si pentru multiamirea dreptelor pretensiuni a nationalitatiloru a adusu asia numit'a lege „pentru egal'a indreptatire a nationalitatiloru.“

Insa acésta lege servesce astadi numai spre a desradeciná din peptulu nemagiariiloru credinti'a ce au avut'o in santieni'a legii. Cá-ci astadi nimeni nu'i este permisu se observe acésta lege, ci din contra ori cui, dela ministru pana la celu din urma notariu comunalu — i este permisu se o calce. Nici spiritulu nici liter'a acelei legi nu se mai respectéscá.

Nu voiu se enumeru aci casurile speciali de nemultiamire, pentru ca acelea nu se potrivescu in cadrulu acestei discussiuni; voiu servi si cu de acelea, déca va fi de lipsa, si déca ni se va trage la indoiala asertiunea, la desbaterea bugetului. De astadata me voiu margini la câteva momente mai generali si mai cu séma la unele fapte ale gubernului actualu.

Totu ce au facutu gubernele de mai inainte in favóre nationalitatiloru, sub gubernulu actualu s'a redusu la nulla, si in specialu Romanii sunt respinsi de pe tóte terenele si persecutati sistematice. Se nu amintescu de altele, ajunga devastatiunea ce s'a pusu la cale intre deregatorii romani dupa suspinderea legii de inamovibilitate a judecatoriloru. O mare parte a deregatoriloru s'a destituitu, mare parte s'a pensionatu inainte de tempu, fara ratiune si fara cauza suficiente, iar cáti au mai remasu, mai pe toti i-a resfiratu ministru de justitia mai prin tóte unghiurile tíerii, numai la loculu loru naturalu intre romani nu i-au lasatu, si peste totu in 10 ani de dile nici pe unu diregatoriu de romanu nu l'a inaintatu.

Inse fatia de actualulu ministru de justitia sumu datoriu cu satisfactiunea, ca pentru acésta devastatiune D-sa nu este respundietoriu; cá-ci de candu amu onórea a'lu cunósce, mi-amu castigatu firm'a convingere, ca D-sa nu este capabile a face cuiva nedreptate. Ba din contra, intrarea D-sale in ministeriu amu salutát-o cá inaugurarea unei ere mai drepte in gubernu.

„Ea bine Domnilor! Asia este la noi? Cu durere trebuie se declaru ca nu este asia!“

Si ce este caus'a principala a acestei pasiivitati?

Se incetamu odata cu suspitionarile, si se nu cautamu adeverat'a cauza a reului aiurea, ci se o cercamu acolo unde este.

Este anomalía, cá noi, de si tienemu ca suntemu representanti'a unei tíeri, — numai pentru paralisarea Romaniloru din Transilvani'a — formamu o camera aléscá pe bas'a a doue legi electorali, cu censuri diferite.

greu. Odata plecatu vreau se alergu o mie cinci sute de poste fara se me oprescu.

Am sositu aci catra inceputulu lunei trecute, pe séra, si voiamu se iau chiar' de a dou'a di vaporulu pentru Iersey. Intemplearea a decisu altcum.

Ostenitu de cele cincispediece óre petrecute in drumulu de feru, descinseiu catre Rance, rfu care, la Dinan, e totu atatu de largu cá si canalulu Ourcq, si care, doue leghe mai departe, ia proportiunile Loirei. Me preumblamu multu tempu, me gandeamu la tine, Scarlate. Lun'a ce se ascundea dupa turnurile castelului, desiná profilele loru gothice, si, lasandu-me in umbra, luminá orasiulu deasupra mea: subtu mine, avému bogatele tiermuri ale Rancei. Creionulu teu ar fi aflatu acolo unu croquis si sufletulu teu unu visu. Eu, me intrebamu la ce ar fi bunu se parasescu Franci'a, atatu de frumósa si atatu de iubita! O regretamu prin anticipatiune, simtiamu cá unu gustu inaintemergetoru alu esiliului; si cu tóte acestea, nici nu-mi trecea prin gandu se me lasu de calatori'a mea.

N'am pe cine iubi pe lume, de catu pe tine, Scarlate, si mi-ai promisú ca ori unde-asiú fi, vei veni dupa mine candu afacerile tale se voru terminá. Ddiu ne a lasatu orfani pe amenduoi; pentru noi cari n'am cunoscutu bucuriile familiei, o viatia asiediata ar fi unu lungu siru de dile pline de uritu. Ceea ce ne trebuie noua, e schimbarea care ametiesce, amicitiele trecátore si nepreveduite, atatu de animóse si rupte asia de iute, excursiunile vagabunde, repedi dar' scurte amururi. Odinóra vorbiai de casatorie; din fericire te am facutu dupa chipulu si asemenarea mea: a ne insurá, tu séu eu, va se dica a minti destinateloru nóstre.

Ór'a suna, nu la vechiulu orologiu alu castelului, ce stá mutu de secole intregi, dar' la o simpla pendula. Stamu la vre-o suta de pasi de riu; timbrulu resuná atatu de aprópe de mine, ca me sculaiu cam speriatu. Perdutu in reveriele mele, me odihniamu din intemplantu pe cóm'a unui siantiu acoperitu cu iérba si coronatu cu unu gardu viu, in dosulu caruia se ridicá o casa frumúsica.

(Va urmá.)

Foisiór'a „Observatoriului“.

Eva séu Giurulu Lumei in cinci scrisori.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

Prim'a scrisóre.

Robertu cátra Scarlatu.

Sunt câteva dile de cându totu lasu pe a dou'a di acésta scrisóre. Asteptamu, desnodamentulu unei romantice istorii, alu carui erou sunt eu, spre a'ti-o povesti mai pe largu. Desnodamentulu a sositu, nu prea amu, ce e dreptu, de ce se me mandrescu: totusi, nu me plangu de elu. Mi s'a intemplat, cá tuturor, si trebuie se-o scii mai bine cá toti tu, acarui rabdatóre amicitie am ostenit'o de multele destainuiri, candu mi s'a intimplatu se suferu in amoru crude neajunsuri. Aducerea loru aminte a remasu vie in mine; candu me gandescu la ele, incercu inca unu felu de superare mestecata cu necazu, rusine si suferintia: memori'a e asia de credincios'a a'ti pastrá deschisa cartea tocmai la paginile ce ai voi a rupe! Dar' de asta data, caderea mea a fostu atatu de inbunata, am gasitu o consolatiune atatu de placuta in desperare: in ea, ca in cele din urma, necazulu n'a avutu incatrau, a trebuitu se péra.

Sunt multumitu, s'apoi am de ce; imi vine se tremuru candu me gandescu ca aventur'a mea s'ar fi potutu terminá intr'altfelu. Dar' se nu credi, ca acésta e o fanfaronada de invinsu. In amoru, mai cu séma, fabul'a Vulpea si Strugurii isi are loculu, o sciu, dar' vorbescu fórté seriosu; me vei intielege. Care ar fi potutu fi succesulu? Lady Wolsley e o femeie incantátore, frumósa si placuta totu de o data, unu spiritu graciosu, o anima angeréscá; nici nu s'ar potea gasi o amica mai placuta.

Dar' inca o data, care ar fi fostu resultatu? o betie de o di, o fericire ceva mai lunga, apoi . . . scii,

Eu fara a a me teme ca faptele me voru da de minciuna, cutesu a afirmá, ca: déca si pentru Transilvani'a s'ar aduce o lege electorala drépta, déca s'ar introduce numai cea din Ungari'a, — Romanii transilvaneni nu s'ar mai retrage.

Nu me mai estindu si asuprá altoru cestiuni, cá-ci precum diseiu, nu este aci locul, ci cu durere constatesu: ca pe cátu cunosc eu poporul romanu, si credu ca'lu cunosc bine, acel'a a ajunsu dejá la atáta, încátu elu tiene ca: nimicu nu mai are de pierdutu. O stare acésta Dloru! ce nu si-o póte dori nici unu statu, si carea nu dovedesce tocma tari'a statului nostru, — si cu atátu mai vertosu atunci candu din tóte partile se afirma, ca nemuliamirea este generala la tóte popórale Ungariei.

Dreptu aceea, vedindu ca prin politic'a atátu esterna cátu si interna a guvernului s'a inauguratu o directiune periculósa pentru patri'a nóstra, proiectulu de adresa prezentatu din partea comisiunei de 21, de órece acela pe langa tóte ingrigirile sale, dupa interpretatiunea ce i s'a facutu invólve in-credere guvernului — nu'lu primescu de basa pentru desbaterea speciala. (Dupa „Telegr. romanu“.)

Transilvani'a.

Sibiiu, 17/5 Dec. Ninsórea ce veni de câteva zile incóce, acoperi bine semenaturile de tótna, care era prea frumóse, cá se nu suferu de gerulu ce a si armatu si inca cu venturi tari.

Universitatea natiunei sasesci isi terminá lucrurile sale anuale abia zilele acestea. Ele asta-data s'au fostu insocite de atátea discussiuni odióse si chiaru certe, cá in anulu trecut. Siedintie s'au tinutu pucine, cu atátu s'a lucratu inse mai multu in comisiuni. Dupa ce acelu corpu nationale fu spoliatu prin legea ungréscá le orice activitate politica, sfer'a lucrarilor sale se marginesce mai multu numai la afaceri economice si colastice, la administrarea veniturilor anuali care in comparatiune cu veniturile altoru nationalitati, scóle si biserici sunt fórte frumóse, cá-ci ele ajunge aprópe la 60 mii de florini v. a. pe anu. Din acelu venit se au de cátiva ani incóce, cu dreptulu concivilitatiei, a scólele romanesci din Brasiovu câte 5000 fl., la cele ungresci (calvine) din Orasthi'a (nemt. Broos, ung. Sz.-város) 3000 fl.; era acuma s'au mai preliminaru si votu in budgetu câte 1000 fl. pe anu cá ajutoriu la scólele confessionali romanesci din S.-Sebesiu si Orasthi'a.

Prin documentulu de donatiune din 22 Augustu 850 Nr. 1280, confirmatu in urmarea prean: mandatu mperatescu de cátra ministrulu comitele Leo Thun in 3 Augustu 1851, publicatu de cátra guvernulu provincial transilvanu in 28 Aug. 1851 Nr. 20164 asia numit'a Inversitate a natiunei sasesci, adeca corpulu eu politicu reprezentativu si administrativu, a datu tóta vereá cáta o avea adunata pana atunci, scóleloru sasesci de confessiune augustana. Venitulu anuale destiatu spre acelu scopu se urcá pe atunci la 50,000 fl. moneta conventionala. Pucinu dupa aceea universitatea saséscá s'a desfiintiatu, cá si mai multe alte institutiuni i asiediemente transilvane, bune cu rele, prin potestate absolutistica. La 1861 universitatea cá corpu politicu a reinviatu, pentru-cá prin sisthem'a dualistica e fia sugrumata din nou. Daca patricianii sasi etrani de pe la 1850 aru fi fostu pe atátu de predietori, pre cátu s'au aratatu despretiuitori cátra romani; daca ei aru fi voitu se intieléga cátu de pucinu concivilitate si interesulu propriu de a se avé in cu romanii, aru fi potutu scapa si ei si noi de multe rele si urgii. Astadi veniturile acelea sunt multu mai mari decátu inainte cu 28 de ani. In anulu 1877 aceea de nu ne inielamu, preste 167,000 fl. v. a. ine facu compatriotii nostrii sasi, carii stau astadi in apulu mesei, cá sunt mai concilianti decátu cei vechi. Ia siguri cá romanii sciu se apretiedie acésta tinuta. Romanii din Transilvani'a au scosu, si ei din pungile roprii de ani 28 incóce departe preste 4 milióne entru biserice si scóle, de ambele confessiuni, in anii'a toturoru sarcineloru si greutatiloru, a miiloru de processe urbariali si de aparari contra rapacitatiei unoru asse de ómeni. In cátu pentru relatiunile saso-romanesce, sciti bine, cá ei au disputatu totu-deauna de are, la care li s'a respunsu mai inainte camu de regula prin espressiunea insultatória de comunismu, in care inse spirite se irritá preste mesura. Pare-se cá primatii sasi de astadi au inceputu a'si dice esi: Non semper quid juris, sed et quid consilii. Órte bine facu. Serbii din Ungari'a i-au luat pe de ainte. Caus'a era analóga. Serbii au disu: Se curamu certe. Vreti atáta? Din milióne sute de mii? Romanii s'au indestulitu cu pucinu si pacea s'a facutu.

Din lucrarile consiliului municipale (numitu e airea cu terminu fórte prostu comitatu comitatensu) u comitatului Sibiiu, adunatu dilele trecute, pe langa te afaceri curente care s'au pertractatu acumu cá si ta data, merita a fi relevate suplicele comuneloru care cerutu asia disa relaxare de contributiune directa statu, din cauza mai alesu, cá unii locuitori au sara-tu cu totul. Relaxatiunea ceruta de cátra comun'a Sibiiu pentru saracimea din trensa, trece preste 5 mii fl. Intru altele afacerile comitatului se afla in gula, in cancelariile sale sémena cá e disciplina si actualitate.

— Dela consiliulu municipale din comitatu Clusiuului tinutu in cetatea Clusiu la 9 Dec. scriu in „Kelet“ pe largu aflamu intre altele, cá seritate publica ar fi indestulatória, daca nu s'aru fi multitu casurile de tetunaria. Epitropi'a sau tutoralu publicu, la care in Transilvani'a ii dicu cu terminu

prea curiosu Scaunu orfanale (pe care siedu orfanii?) sedria orfanale, comisiune orfanale, judecatoria de orfani (oh, oh!), in Clusiu se afla in disordine inficosiatu. In capital'a Clusiu, disordine?! Apoi se te mai miri de disordinea din satuletie coperite cu paia. Ból'a spurcata diphteritis s'a incubatu in 28 de comune, in care s'au escatu in Novembre 233 de casuri; 90 s'au vindecatu, 127 insi au moritu. In Octobre furi'a bólei a fostu mai mare, cá-ci a rapitu 215 vietii omenesci. Restantiele de contributiune in comitatulu intregu se arata pe anulu acesta cu 162,142 fl.; dara noulu dn. inspectoru Stef. Gencsy stramutatu acolo de curendu dela Brasiovu, aflá cá acésta cifra trebe se fia multu mai mare, cá-ci densulu descoperi si la inspectoratulu de inoposite disordine si abusuri fórte batetórie la ochi.

Revista politica.

Prin rechiámarea ambasadelui rusescu dela Cabulu si o scrisóre autografa a imperatului Russiei trimisa prin fic'a sa duces'a de Edinburgh reginei-imperatese Victori'a se credea, ca relatiunile incordate, ce esistau intre Russi'a si Angli'a, se voru mai inbunatati. Dara acésta sperantia nu durá multu, pentru cá in dilele trecute ministrulu englesescu Northcote, declara in parlamentu, ca guvernulu englesescu a fostu amagitu prin celu rusescu, de órece reschiámarea ambasadelui rusescu din capital'a Afganistanului a fostu numai o stratagema, si ca acea rechiámare nu insemnésa, ca Russi'a si-au rechiámatu intrég'a sa missiune dela emirulu Sir Ali. Prin acésta ministrulu englesu a datu se se intieléga, ca diferentele si rivalitatile ce esistá dejá intre ambele guberne in Asi'a, nu au fostu delaturate, ci ca ele continua a durá, ceea ce se probésa mai bine prin inpregiurarea, ca guvernulu englesu nu numai ca n'au intreruptu actiunea sa militara in contra Afganistanului, ci se prepara atatu in Asi'a catu si in Europ'a pentru cá se fia gat'a fatia de ori ce eventualitati. Acestea nu sunt nici decum semne de o pace durabila si consolidata.

In acelasu tempu in Constantinopole agitatiunea spiriteloru si conspiratiunile politice se paru a fi la ordinea dilei. D'abea se esilésa si se punu la recóre inscenatorii unei conspiratiuni candu politia secreta si pune man'a pe altii. Asia acuma s'au descoperitu o conspiratiune, alu carei scopu era se fia detronarea actualului Sultanu, inlocuirea lui prin fratele seu Rehad Efendi si inaugurarea unei politice nationale turcesce. In urm'a descoperirii, numitulu frate alu Sultanului fu internatu, éra compliciti sei, cari se recutasera pana si din cercurile mai inalte ale armatei si ale marinei, intre cari celu mai insemnatu si mai temutu a fostu Mahmud Damad pasia, au fostu parte esilati la Tripolis, parte inchisi. Aceste conspiratiuni permanente si acele repetite revolutiuni de palatu sémana fórte multu cu convulsivniile de agonia ale unui moribundu. Gratia tractatului dela Berlinu, consiliulu doctoriloru-diplomatiloru au ingrijitu, cá prin drasticele medicamente pe care le au aplicatu in tractamentulu morbului de care suferu „barbatulu bolnavu“, agoni'a lui se nu durese prea peste mesura multu.

Nu pucinu va contribui la desvoltarea ulterioara a lucrarilor in Orientu si critic'a situatiune interna a Russiei, care numai normala nu se póte numi. Acolo intrég'a societate se afla intr'o fierbere si fremetare convulsiva, pe care guvernulu autocratu alu albului Tiaru nu o mai póte infrená. Pentru cá se póta amaná amenintatórea revolutiune de care nu va scapá, elu va fi necesitatu se i deschida o resufatóre prin resbóie esterne, in tocmai asia cá si Napoleonu III in Franci'a. Cá Russi'a nu mai voiesce si cá chiaru se voiesca, nu mai este in stare se repasiésca dela actiunea inceputa in afara, ne o probésa repetite demonstratiuni politice ale studentiloru, precum si dese atentate comise asuprá celoru mai inalti functionari ai statului. Ori cátu de iubitoriu de pace ar fi imperatulu Russiei, si ori cátu de intensiva ar fi presiunea ce o esercitésa cancelariulu Prusso-Germaniei pentru delaturarea principelui-cancelariu Gorciacoff dela regimulu statului rusescu si inlocuirea lui prin comitele Siuvaloff, totusi veduramu, ca indata dupa sosirea principelui Gorciacoff la St. Petersburg, imperatulu i ordona si-lu insarcina de nou cu conducerea afaceriloru streine ale imperiului, dandu astfelu demintirea cea mai formalá tuturoru aceloru sciri, care se colportau cu deosebire din partea organeloru oficióse ale cancelariului din Berlinu, despre disgrati'a in care ar fi caditu cancelariulu rusescu.

In Prusso-Germani'a incatusiata si innadusita prin dictatur'a cancelariului de „fieru si sange“, domnesce la aparentia o linisce sepulcrala.

Ministeriulu Cairoli din Itali'a neobtienendu majoritatea cu ocaziunea unei votari in camer'a deputatiloru, si-au datu demisiunea, care a si fostu primita din partea regelui. Pana la denumirea noului cabinetu, celu demissionatu este insarcinatu cu gerarea provisorie a afaceriloru. Se afirma ca cu formarea noului cabinetu ar fi fostu insarcinatu d. Depretis, care probabilu ca va dissólve parlamentulu actualu, compusu din elemente fórte eterogene.

Atátu scirile oficióse, precum si corespondintiele publicate, pe care le cetimu in diariile din Romani'a despre mersulu si decurgerea ocupatiunei Dobrogei, sunt inbucuratóre. Armat'a romana, precum si autoritatile romane sunt primite si salutate in modulu celu mai prevenitoru si amicabile. Numai bulgarii sunt busumflati. Dara ei din fericire formésa minoritatea poporatiunei din Dobrogea si asia nu le remane alta, decátu se arate pumnulu, firese ca numai la spatele romaniloru. Nu va trece multu si speramu, ca se voru inblandi si ei, precum s'au inblanditu turcii.

La noi in „imperiuulu inprobabilitatiloru“ poporale se astépta la vre-o noua surprindere politica. Celu pucinu barometrulu politicu este departe de a anuntiá tempu seninu si constantu.

Hygien'a poporala.

Morbulu dyphtheritis.

(Urmare si fine.)

Regulele de precautiune. Pentru incungiuarea infectarei morbului este de lipsa instruirea prunciloru la gargarisatu si cá se'si tiena gur'a in curatieni'a cea mai mare. — Pentru aceea in tempuri epidemice e consultu cá pruncii se gargarisese de mai de multe ori pe di apa curata mestecata cu vr'o 10—15 picuri de ocetu de vinu séu de ocetu aromaticu. — Conditieiunea principala este separarea morbosiloru de catra cei sanetosi, departarea acestoru din urma din cerculu familiaru unde s'a ivitu morbulu, asia incatu pruncii sanetosi se nu vina in atingere nice cu bolnavulu nice cu persónele cari se afla in cas'a inficiata, pentru ca dupa cum amu amintitu, materi'a inficietóre se transporta si prin vestiminte si alte obiecte din jurulu bolnavului. Cea mai stricatiósa si mai buna ocaziune pentru latirea morbului este serbarea privegiuriloru si sustienerea pomeneloru intru pomenirea reposatului de dyphtheritis. — Tóte sunt datini, cari déca s'ar delaturá, morbulu totudéuna ar remanea localisatu. Cu dorere inse trebe se murturisiru, ca astfelu de datini in fórte multe casuri isi afla partinire nu numai la poporul simplu, caruia lipsindu'i sciinti'a nu-i se póte inputa, dar' si la unii preoti, cari póte din punctu de vedere al interesului personale se incunata a se esprimá chiar publice, ca morbulu nu e lipiciosu. — Slaba si falsa este acésta presupunere, de a se indoi de asia ceva ce s'a probatu nu numai prin specialisti dar' si prin experientia publica.

Pentru a le potea probá acestora insusirea lipiciósa a morbului aducu numai unu esemplu ce sa intemplatu in 1877 in comun'a Nimigia ungréscá cu soci'a primariului, carea in ultimele momente ale pruncului ei bolnavu, sarutandu'lu a 4-a di s'a bolnavitu si densa de dyphtheritis. — Asemenea s'au intemplatu si la unu altu omu in comun'a Salv'a. — Cumca morbulu prin regulele polititiene sanitare intreprinse si introduse se póte localisá, am observatu din aceea, cá unde mi-a succesu a duce in deplinire regulele de separare, totudéuna rezultatulu a fostu, ca morbulu nu s'a estinsu mai departe. — Asemenea m'amu convinsu despre rezultatulu favoritoru si in a. c. in opidulu Rodn'a vechia, unde de vreo 3 ori a eruptu acestu morbu si pentru delaturarea serbarei pomeneloru si a privegiuriloru am intrebuintiatu si forti'a de gendarmi, urmarea a fostu cá morbulu nu s'a estinsu. Sciindu-se caus'a morbului, prim'a datorintia este a tiena in delaturare tóte midiulócele favoritórie pentru desvoltarea lui, prin urmare este fórte recomandabilu ingrigirea de quartire uscate, curate si sanatóse, aerisirea si curatieni'a acestora, ceea ce este cu multu mai preferitóre de catu stradani'a de inventiuni de medicamente sigure pentru vindecarea bólei. Déca inse pe langa tóta atentiunea nu s'a potutu incongiur'a inficierea, prim'a datorintia ar fi elocarea bolnavului in unu cuarthiru corespundietoru, care contribue fórte multu la decurgerea favoritóre a morbului. — Pentru a moderá si inpedecá latirea inflamatiunei locale e buna, aplicarea cataplasmeloru reci cu ghiatia, prin udarea unui stergaru in ap'a cu ghiatia, care apoi trebe storsu bine si infasiuratu in giurulu grumadiului si totu la 5—10 minute schimbatu cu altulu. — Ghiati'a se póte inlocui si cu apa sarata. Se póte folosi ghiatia si inlantru prin inghitire in bucatiele mici. La prim'a ivire a morbului potemu inpedecá estinderea lui acolo, unde se arata puncte singuratece albe pe membrana tonsileloru, prin tousiare cu lapis infernalis. Cu deosebire form'a spuria de dyphtheritis e aceea, care prin tousiare de vr'o 2—3 ori se vindeca. — Unde asudatulu de inflamatie s'a estinsu, tousiarea nu numai cá nu folosesce dar' si strica fiendu-ca prin acésta se maresce inflamatiunea. In acestu casu ne vomu sili a moder'a inflamatiunea prin solutiuni adstringente, spre care scopu e de folosu Tannin 4 grame si apa destilata 4 grame, in care solutiune trebe inmuiatu unu penelu micu de scama séu una bucatia de burete legata bine pe vervulu unui osu de pesce cu care apoi trebe atinsu tóta partea acoperita cu esudatulu de inflamatiune, de 3—4 ori pe di. La pruncii mai mari cari potu gargarisá, se se dea Tannin 8 grame apa destilata 400 grame, din care solutiune se gargarisedie bolnavulu catu de adese ori, asia incatu punendu-se pe spate se tiena cantitatea luata in gura catu va fi posibilu, si gargarisendu érasu se-o scuipe afara din gura. Atunci candu prin mirosulu greu puturos din gura se póte presupune, cá partile infamate, respective

esudatulu, s'au descompusu si intratu in gangrena, e corespundietorii acid. carbolic. grame 4 si Glicerin grame 16, unsu cu penelulu in modulu amintitu; séu la pruncii mai mari in compositie: se se iee acid. carbolic 4 grame in apa destilata 400 grame, si alcohol 15 grame. Totu in acestu stadiu pentru inpedecarea gangrenei m'am convinsu despre rezultatulu bunu cu gargara compusa din apa de chlor grame 40, si apa destilata grame 400. — Afara de cele amintite e fórte necesariu in sa dela inceputulu morbului a ne sili pentru moderarea febricitatii mari, care contribue multu la decaderea poterei fizice a organismului. Spre acestu scopu e folositoare intrebuintiarea solutiunii de chinin in cantitate corespundietore etatiei pruncului, dela 2—15 decigrame pe di. — Contra febricitatii s'a recomandat in tempulu din urma si acidu salycilic, dér' din parte'mi nu me potu laudá cu rezultatulu favorabilu dupa folosirea lui; prin urmare l'am folositu numai in forma de gargara in stadiulu primu alu morbului. In stadiulu reconvalescentiei, candu bolnavulu a slabitu si se arata simtome de anaemia, am folositu cu succesu Chinin cu feru carbonu sacharatu. Contra paralisei sensibilitatii e buna electricizarea; deca tempulu e favoritoriu, bolnavulu trebe asediatu in aeru curatu intre arbori si nutritu cu mancari nutritive pr. lapte, oua, carne fripta si vinu vechiu si a. Recascigarea poterei fizice se póte ajunge si prin folosirea scaldeloru de apa rece, séu prin spalarea corpului cu apa rece.

Acésta este pe scurtu procedur'a de tractamentu facia cu morbulu descrisu, care deca se va aplicá cu tóta diliginti'a in modulu prescisu, sunt siguru cá va avea rezultatulu celu mai favoritoriu.

In fine nu potu lasá fora amintire regul'a de desinfectare, carea este a se duce in indeplinire dupa reposarea si inmormentarea celoru caduti victima acestui morbu, pentru-cá dupa cum am amintitu, parasitele infectatóre se sustienu mai multu tempu in localitati; pentru nimicirea acestora e de lipsa a se dispune curatirea casei prin varuitu si a se spala tóte obiectele culesiie tare. Vestmintele din giurulu bolnavului se se oparésca cu lesife si tiente mai multu tempu in aeru liberu, séu puse la una caldura mare, prin care se se nimicésca aceste parasite. — De cumva din unele motive e imposibile curatirea cuartirului, atunci celu pucinu se se afume cas'a cu puciósa, fiindu cu ferestrele si usiele inchise, si dupa aceea se se aerésca bine.

Séu se póte dispune desinfectarea si prin stropirea casei cu solutiune tare de acid. carbolic. séu cu solutiune de calcaria chlorata

Stoica, medicu cercuale.

Sciri diverse.

— (Decoratiuni). Diarele din Romani'a publica o lista lunga a aceloru dómne, maice de pe la monastiri si domnisióre decorate cu crucea ordinului „Elisabeta,” care prin cautarea ranitoru séu bolnaviloru ostasi romani, séu prin instalarea de spitale si ambulantie, precum si prin diferite ofrande, au contribuitu la alinarea suferintieloru acestoru ostasi. Intre cele decorate aflamu cu deosebita placere si numele urmatóreloru dómne de dincóce de Carpati si adeca: dómnele Judita Macelariu; Hareti T. Stanescu; Emilia Ratiu; Zinca Romanu; Cirlea Eufrosina; Munténu Lucretia, Munténu Eugenia nasc. Aldulianu si Iulia Rotariu.

— (Necrologu). In 29 Novembre st. v. a in cetatu din viatia la Bucuresti d-lu Nicolae Dunca, fostu consiliariu de curte. Inmormentarea a avutu locu in 1 Decembre st. v. la cimiteriulu Sierbanu-Voda.

„Resboiulu.”

— (Necrologu). Aloisi'a Popu nasc. Rednicu, fiii si fiiele sale: Iuliu Traianu, Aloisia, Cornelia, Ioanu,

Coriolanu, asemenea socrulu: Gavriilu Rednicu archidiaconu onor. si protopopu romanu gr. cath. in Oradea mare; frate: Antoniu, cu soci'a sa Malvin'a Popu, afinii si afinele: Ana Rednicu cu sociulu seu Danilu Napoianu protopopu onor. si parochu in Bicsadu, Iuliu Rednicu cu soci'a sa Elen'a Popu, Dr. Iosifu Rednicu medicu cercualu in comit. Bihorului, Gavriilu Rednicu juristu, precum si toti consangeni cu ánima doiósa anuntia adormirea neuitatului sociu, respective a dulcelui loru parinte, ginere, frate, afinu si consangenu totdeun'a fierbinte iubitoriu, a lui Ioanu Popu, vicariu romanu foraneu episcopescu alu Maramuresiului, parochu in Vadu, etc., care dupa unu morbu greu, indelungatu in anulu alu 44 alu vietiei si in alu 29-le alu casatoriei sale ferice, in 10 a. l. cur. deminétia la 1 óra si-dede nobilu seu sufletu in man'a creatorelui seu.

Vadu, 1878 10 Dec.

In eternu memori'a lui se fia binecuvantata!

— (Serbare). Societatea de lectura a tinerimei romane dela gimn. sup. gr. cath. romanu de Beiusiu, petrunsa de sentimentele gatitudinei catra fericitulu episcopu Samuilu Vulcanu, fundatoriulu generosu alu gimnasiului, a decisu a serbá neunitat'a memori'a a aceluia in 25 Dec. a. c. pe langa program'a urmatóre:

1. „Bucuria” din gur'a lautariloru, executata de corulu instrumentalu alu tinerimei sub conducerea d. Augustinu P. Balasiu.

2. „Cuventu de deschidere” rostitu prin conductoriulu societatiei d. Iuliu Papfalvai.

3. „Patri'a romana” executata de corulu vocalu sub conducerea d. Joanu Buteanu.

4. „Mihnea si Bab'a” balada poporala de D. Bolintineanu, declamata de stud. de cl. VIII Georgiu Morariu.

5. „Fiica de romanu sum,” executata de corulu instrumentalu.

6. „Biografi'a Episcopului Samuilu Vulcanu” pronuntiatu de stud. de cl. VIII Joanu Ecriianu.

7. „Funeralulu” executatu de corulu vocalu.

8. „Ducea's Paluchini” poesia de A. Muresianu pronuntiatu de stud. de cl. VIII Joanu Dudulescu.

9. „Canteculu ginteii latine” de Marcheti, executatu de corulu vocalu.

10. „Canteculu ginteii latine” in traducere latina de D. Fekete, declamatu de sud. de cl. VIII Pamfilu Ossianu.

11. „Canteculu ginteii latine” in traducere franceza de Natalia Soutzo, declamatu de stud. de cl. VIII Gratiu Flont'a.

12. „Canteculu ginteii latine” in traducere italiana de Domenico Mutti. de stud. de cl. VIII Patriciu Popu.

13. „Asaltulu Griviteii” de Franz Lorenz executatu de corulu instrumentalu.

14. „Negru voda és Manoli vagy Az árgisi zárda” legenda de C Ács, pronuntiatu de stud. de cl. VIII Valeriu Miclea.

15. „Martha” opera de Flotow-Bayer, executata de corulu instrumentalu.

16. „Das Lied von der Glocke” poesia de Fr. Schiller, declamata de stud. de cl. VII Epifaniu Popesculu.

17. „Stefanu voda”, executata de corulu vocalu.

18. „Cuventu de inchidere” rostitu prin conduc. soc. d. Iuliu Papfalvai.

19. „Mersu nationalu” executatu de corulu instrumentalu.

Beiusiu 10 Dec. 1878.

Iuliu Papfalvai,

conduc.

Valeriu Miclea,

not. coresp.

La Nr. acesta e alaturatu unu suplementu.

Preturiile cerealieloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

17 Decembre in Sibiu:

Grán, dupa calitatii	1 hectolitru	fl. 5.20—6.—
Grán, amestecat	1 „	4.30—4.90
Secara	1 „	3.40—3.80
Papsioiu	1 „	2.90—3.30
Ordiu	1 „	4.—
Ovesu	1 „	1.80—2.20
Cartofi	1 „	1.50—2.—
Mazare	1 „	5.—5.50
Linte	1 „	8.—8.50
Fasole	1 „	5.—5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	34.—
Untura (unsóre topita)	50 „	28.50
Carne de vita	1 „	32—44
Oua 10 de		—25

Testimoniu.

Fiulu meu de siese ani Franciscu a suferitu optu septemani in tusa magarésca in asia mesura, in cátu me temeam cá nu cumu-va se se innece; intru ace'a a slabitu cu totul si a fostu atátu de debilu, in cátu abia stá pre petióre. Atunci mi-s'a recomandat allopulu de plante de Schneeberg, si multiamti acestui midilocu minunatu, indatu dnpa intrebuintiarea primei sticle a mai in cetatu tús'a, dupa a don'a sticla cautá bene afora copilulu, a venitu la potere si de atunci e deplinu sanetosu. — Si fetiorulu meu celu mai mare a scapatu in cátev'a dile, prein midiloculu acest'a, de o tús'a mare si ragusiéla.

Deci cu multiamti sincera estradau acestu testimoniu, pentru curarea rapede si miraculósa a copiloru mei si dorescu cá acestu midilocu se devina cunoscut si folositu in tóte partile prein omenimea suferinda.

Flatz, 6. Martiu 1855.

Anton Just.

Laurentiu Scheibenreiff,

primariu.

Onorate Domnule!

Te rogu a-mi mai transmite cátu mai in graba inca 4 sticle dein renunitulu D-tale Allopulu de planta, dupa folosirea aloru 2 sticle afu cá dorerea de pieptu si gutu, pre cumu si respiratiunea scurta se micisóreza pre di ce merge, pentru ace'a me

adresezu astadata de a dreptulu la D-Ta, in sperarea de a capatá dein celu mai próspetu. Acludu 5 fl. m. c.

Cu tóta stim'a se subsómna

Heinrich Bock, chirurgu.

Münchret langa Ostrang, 23. Febr. 1859.

Testimoniu medicale.

Allopulu de plante Schneeberg este unu medicamentu fórte usiuratoriu pentru doreri de pieptu, astma, hectica, tusa, cataru, si este de recomandat in casuri de asteliu de bóle.

Hohenmauth, 25. Ian. 1858. Dr. Feschl.

D-lui L. Cantily, apotecar in Graz.

Onor. D-le! Folosindu in desiertu diferite midilóce pentru dorerea de pieptu, de carea suferiam greu de 2 ani, am cercatu si cu o butelia de allopulu de plante Schneeberg anuntiatu de d-ta, care se póte recomandá pe siguru la toti hecticii; pentru-ca, dupa intrebuintiarea celui d'antaiu exemplariu am sentitu usiorare, si dupa-ce am mai cercatu cu 2 sticle din acésta medicina minunata, sanetatea mi se restaurá pe deplinu. Multiamindu-si Dlu meu, din tóta anim'a, remanu alu D-tale servitoriu cu totu obligatu

Graz, 3. Febr. 1857.

W. J. Pock.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 16 Decembre

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.57 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.34 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.70 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcóesa	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.— „

Cursuri de Bucuresti in Lei noi (franci).

13 Decembre.

Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l.	99.25 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	102.— „
Obligatiune de imprumutu dominiiale din 1871 cu 8%	„	97.— „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„	93.50 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„	85.50 „
Imprumutulu municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	96.50 „
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10%	„	183.— „
Actiuniile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„	35.90 „
Actiuniile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	„	86.50 „

Dr. Nicolau Olariu

a deschisu cancelaria advocatialea in Sibiuu strad'a Poplacei mari (Quergasse) Nr. 25 etagiu primu.

(53) 3—3

Nr. 1052/1878.

(54) 2—2

Concursu.

La scól'a grantierésca din Cugiru langa Orasthi'a e de a se conferi unu postu de invetitorésca cu salariu anualu de 300 fl. v. a., cotelu si lemne de focu.

Acelea competente romane, care dorescu a obtienea acestu postu, conformandu'si petitiuniile lor cu documentele prescise de lege, au a se adresá pana inclusive 28 Decembre a. c. st. n. la „Comitetulu administrativu de fondulu scolasticu alu fostiloru grantiari din regimentulu romanu I din Sibiuu.”

Deja in 16 si 17 Ianuarie

va avea locu tragerea a 86 Loterie a tieriei ducale de Braunschweig, atatu de bogata in castiguri, concessiata de statu si garantata. In scurtulu tempu de aprópe 6 luni vinu de a se decide 45,000 castiguri si unu premiu in sum'a totala de

11 milióne 150,000 franci,

intre cari se ada urmatórele castiguri si adeca in casulu celu mai favorabilu

= 450,000 marce =

mai departe		
1 à 300,000	1 à 25,000	61 à 5000
1 à 150,000	5 à 20,000	6 à 4000
1 à 100,000	12 à 15,000	107 à 3000
1 à 60,000	22 à 10,000	213 à 2000
3 à 40,000	2 à 8,000	523 à 1000
3 à 30,000	4 à 6,000	etc. etc.

Precum s'au ficsatu de catra gubernulu ducalu pretiulu pentru classa I este;

1 întregu losu originalu 20 franci
1 jumetate „ „ 10 „
1 patraru „ „ 5 „

Aceste losuri eu le espedesu promptu, tramitendumi-se pretiulu loru in auru, note, timbre postale etc. Ori-ce comanda fie ea ori catu de mica va fi efectuatá promptu si catu mai bine si voi alaturá gratis pre langa ori-ce comanda planulu oficiosu publicatu din partea Directiunii Loteriei ducale, precum voiu tramite catu mai in graba si banii castigati si rezultatulu obtienutu dupa ce se va fi facutu tragerea.

Firm'a mea, ce esista deja de 26 ani se bucura de unu norocu deosebitu, de órece afara de multe alte castiguri mari, conformu probeloru oficiose dela 1871 in colect'a mea principala au caditu de trei ori premiulu de 254,000, 183,000, 182,400, si in a 85-ea loterie terminata acum de curendu am platitu mai multe „Castiguri principale” in Romani'a. Me simtiu deci indreptatitu a considerá colectur'a mea de recomandata cá cea mai norocósa si invitu a mi se tramite comande catu mai curendu, cu atatu mai vertosu ca numerulu losuriloru este marginitu. Se se grabésca deci ori cine a partecipá la acésta loterie mare si bogata de castiguri.

J. Dammann,

colectorulu principalu autorisatu de catra gubernulu ducalu.

Hamburg, 43 Zeughausmarkt.

(55) 1—6

Morburi de pieptu si plumani

de ori-ce natura se curéza siguru prin

Allopulu de plante Schneeberg a l. Wilhelm

pregatitu dupa prescrierea medicului, si se capeta de la Franz Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen. Sucleu acest'a s'a doveditu de bunu pentru dorerile de grumazu si pieptu, grippa, ragusiéla, tusa si tróguna. Multi cumperatori marturisescu, ca numai suculu acestui-a au a-si multiamti somnulu placutu.

Excellentu este suculu acest'a, cá preservatiua pe tempu neguros si aspru

In urm'a gustului fórte placutu copiloru este folositoriu, celui-ce suferu de plumani inse, o trebuintia; cantaretieloru si oratoriloru contra vocei inchise séu ragusiéte, unu midilocu necesariu.

Multime de atestate confirma cele de susu: Cea mai clara dovedá despre effectulu extraordinariu alu acestuiu sucu este, ca cons. de curte de d. prof. Gppolzer, rectorulu magn. la universitateá c. r. din Vien'a, ilu folosese cu celu mai bunu succesu in spitálu, precumu si la persóne private.

Asemene s'a aflatu recomandabilu si s'a prescisu adese suculu acesta de multi alti medici indigeni si din strainatate.

Pentru dovedirea celoru afirmate reproducemu urmatórele scrisori recunoscutóre:

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

Blasiu, 23 Novembre st. n. 1878.

Onorata Redactiune!

Onorata Redactiune a „Telegrafului Romanu“ affa cu cale a publicat in numerii sei mai prósjeti unele suveniru de scola, scrise in unu spiritu si tonu, ce arata pana la evidentiã, cã scopulu scriitoriului nu a fostu intru atãta a enarã indulgentiloru sei cetitoru unele in-templari bune si rele dein vietã sa scolastica, catu mai multu a discreditã gimnasiulu dein Blasiu. De si sciu dein experientia, cã onoratã Redactiune a „Observatoriului“ avendu totu de a unã cu o tactica rara inaintea ochiloru binele nationalu, nu este aplecata a dã locu disputeloru confesionali, ce si-aru avẽ loculu in o fõia besericesca, totusi considerandu de o parte, cã unu respunsu la pamfletulu numitu, tramisu la onoratã Redactiune a „Telegrafului Romanu“ spre publicare, dupa datiu-a-i cunoscuta si practicata cu multa cerbicia, nu ar fi primitu (e cunoscutu cumu unu literatu se a plãnsu mai in anii trecuti, ca Redactiunea Telegrafului Romanu nu a volitu se-i publice respunsulu la o contracritia esita in aceluasi Telegrafu), de alta parte marginindu-me numai la cãtevã puncte, si inca si acele in unu tonu, ce va meritã a fi primitu in colonele unui diurnalu de rangulu si reputatiunea „Observatoriului“, mi-liau libertatea a pune Domnului Simionasiu din „Telegrafulu Romanu“, numai cate-va intrebari, cari potu se-i sierbesca de respunsu la pamfletulu densulu din „Telegrafulu Romanu.“

1. Cum este cu potiãtia, cã Dta se fi absolvatu gimnasiulu din Blasiu, cu o suma asia modesta de sciãtia precum spuni, si totusi mergõdu dupa absolvare la Sibiu, se fi fostu acolo asia de escelentu intre multii Dtale colegi, dintre cari afõra de Dta si inca unulu sãu doi, toti celialalti voru fi absolvatu pre la alte gimnasii, de prin Brasiovu, Sibiu, Clusiu etc., in cãtu dupa terminarea cursulu pedagogico-teologicu din institutul Andreianu, se fi meritatu mai multu cã toti a fi tramisu spre cascigarea de cunoscutie mai inalte la Lipsiã, dupa ce Veneratulu Ordinariatu din Sibiu, avendu in vedere, cã respectivulu tramisu dupa întocchire are de a funciona cã profesorulu institutul mentionatu, sãu dẽca nu, la totu casulu in unu oficiu mai inaltu cã ordinariu, va fi alesu de siguru pre celu mai bunu? Apoi Veneratulu Ordinariatu din Sibiu a datu cu aceea ocaziune cu totulu altu testimoniõ gimnasiulu nostru, de õre-ce te-a alesu pre Dta, care ai absolvatu in Blasiu, si inca pre unulu alu doilea, carele spre nenorocirea Dtale inca a fostu absolvatu in Blasiu, numai cãtu acela era unu teneru fõrte modestu.

2. Dẽca cunoscutiile Dtale au fostu asia de restrinse, pre candu ai absolvatu gimnasiulu, precum spuni, atunci cum ai potutu Dta se te sustieni la sciãntie cele inalte din Lipsiã, unde va fi fostu plinu de studentu dela gimnasia germane, si inca cu onõre, in cãtu dupa espirarea tempulu de studiu se veni a casa cu gradu academicu din teologiã protestanta? Dẽca te-ai sustienutu, atunci Dta ai datu in facta cu totulu altu testimoniõ gimnasiulu din Blasiu, de cãtu cum e acelu-a din „Telegrafulu Romanu“, sãu põte in „Telegrafulu Romanu“ numai ai glumitu?

3. Cum poti Dta Domnule Simionasiu, se sustieni, cumcã causã, cã cunoscutiile Dtale au fostu asia de marginite, candu ai absolvatu gimnasiulu din Blasiu, au jacutu numai in inpregiurarea, cã profesorii suntu numai teologi absoluti, si cã atari neversati de ajunsu in studiele gimnasiali, dupa-ce Dta cã omu amblatu prin lume, si cã unulu ce astadi functionedi cã profesorulu, trebuie se scii, cã la instructiune pre langa calificatiunea profesorulu mai concurgu inca si alte elemente, ce de multe ori au mai mare influãtia decãtu aceea calificatiune. Din asertulu Dtale, care totu reulu ce ti-lu intipuesci lu-adscerii inpregiurarei cã profesorii suntu numai teologi, ar' urmã, cã unde profesorii nu suntu teologi, acolo tõte se fia bune. Unu neadeveru cã acesta nici chiaru dta nu vei cutedia se'lu sustieni. Ore nu se pote intemplã, si nu se intempla adese ori, cã unu profesorulu cu fõrte multa sciãntia se faca progresu pucinu, pre candu altulu cu sciãntia mai pucina se faca progresu multu mai mare cu elevii sei. Ore aplicarea, zelulu si punctualitatea profesorulu spre instructiune, õre tonulu, manierele, petrunderea profesorulu in obiectulu propus, se nu aiba nici-o influãtia asupra instructiunei? Acẽstã o recunosci chiaru si Dta, unde laudi pre vreo doi profesori, cari scii Dta bine, ca au fostu totu numai teologi. Mai in colo, õre modulu de vietã, traiulu si crescerea domestica, midilõcele de invetiamentu, precum cartile etc., seraciã, starea sanitaria generale, numerulu eleviloru, conditiunea dupa care se sustienu elevii, disciplinã, ingri-girea convenientosa a parentiloru, sperantiele ce si-le facu elevii pentru venitoru, õre acestea tõte se nu aiba neci o influãtia asupra instructiunei? Dta cã profesorulu la unu institutu pedagogico-teologicu trebuie se scii. Si dẽca le considerai, atunci nu aduceai cã causã numai inpregiurarea, cã profesorii suntu teologi, ci de siguru cã ai fi disu, cã considerandu miile de greutati, cu cari au se se luptã gimnasiale romane fõra esceptiune, e mirare cã Dta ai esitu din unulu cu atãta calificatiune, cãtu ai potutu stã facia la universitate cu domniori crescuti prin institute, unde nu-i ajunse nece ap'a rece. Si nu poti dice, cã dẽca te-ai sustienutu, a fostu meritulu Dtale numai, era nu si alu gimnasiulu, cã-ce põte neci Dta nu te vei indoi, cã tiar' fi succesu a te sustienẽ, dẽca nu ai fi trecut prin gimnasiu, ci dupa absolvarea normeloru, avendu din intemplare etatea ce o ai avutu dupa absolvarea gimnasiulu, ai fi mersu de a dreptulu la Lipsiã.

4. Ore ce e mai paradoxu, a absolvã sciãntie gimnasiali cu calculi de eminentia, dupa aceea a absolvã teologiã la universitate sãu in seminariu domesticu, si apoi a fi constituitu cã profesorulu la gimnasiu de sciãntie acele, alu caroru fundamentu bene pusu ilu are dejã, sãu a fi 8 ani in gimnasiu, fõra a invetiã

nece o litera din studiulu religiunei ortodoxe, dupa aceea a invetiã teologiã ortodoxa in Sibiu in mesura fõrte redusã, de õra-ce profesorii acolo nu se potu indereptã dupa poterile Domnului Simionasiu, ci dupa ale altora, cari abia sciu ceti, apoi a merge la Dobri-tienu si a invetiã derepturile, sãu la Lipsiã „in mena-geriã teologica“ si a invetiã tote nuantiele teologiei protestante dela Hengstenberg si Hãvernik pana la Bauz si Strauss, si in urma cã deplinu calificatu a veni a casa si a fi profesorulu de teologiã ortodoxa? Fiendu cã Dlu Simionasiu nu-i place latinisarea si nece cuventele grecesci, de aceea-i dicu se intielega mai bine: prop-csãla de bogoslovãia pravoslavnicã? Si dẽca ti-asi dice cã nu esci profesorulu bunu, te ai manã, de si atatu Dta, catu si celi-alalti colegi ai Dtale de astadi si de mai inainte din institutul pedagogico-teologicu din Sibiu si de aiea, pre calea acẽstã ve-ati pregãtitu pentru profesorulu de teologia. Dta ai invetiã teologiã protestanta si acum propuni pre cea ortodoxa; altulu a invetiãtu cea catolica, si era a propus pre cea ortodoxa, alu treilea a invetiãtu filosofã, si acum propune teologiã cea ortodoxa, altulu a invetiãtu derepturile si mai scie Ddieu ce, si in urma s'a tredõtu profesorulu de teologia. Ni-vene a crede Dle Simionasiu, cã ocupandu-ve toti cu filosofulu Cousin, ati aflatu cã ecclẽticismulu in filosofia este forte bunu, si de odata ati saritu in teologia si lu-ati aplicatu si acolo. Mie nu-mi venea a crede, cã Dta ai mersu la Lipsiã se studiedi teologiã protestanta, cã se fi profesorulu de cea ortodoxa, cã-ce aceã mi-se pareã preã curiosu; ci la inceputu cugetãm, cã Dta ai mersu cã missionariu, si numai acum credu lucrulu acesta fõra sociu in lume, dupa-ce te vedu cã functionezi cã profesorulu, si cu mare zelulu combatu invetiãturele acelora, la cari te-ai calificatu.

Datiu din Blasiu de a aplica teologi absoluti cã profesori gimnasiali e vechia, si este in usu nu numai in Ungariã pre la gimnasiale luterane, romano-catolice si reformate, ci chiaru si in Franciã pre la gimnasiale confesionali si de pre langa monastiri. A pune inse profesorulu de teologia ortodoxa pre unulu absolutu de cea protestanta, sãu de drepturi, seãu filosofã, nu-mi e cunoscutu, si nece credu se mai fia unde-va, neci in lumea acẽstã neci in ceealalta. Asia e Dle Simionasiu si Onorata Redactiune a „Telegrafului Romanu“, cã e uritu lucru a vedẽ tiãndurã in ochii altui-a si bãrnã in ochii seãi a nu-o vedẽ.

5. Ore cum se intempla, cã deintre sutele de studentu cãtu ai absolvatu in Blasiu, si seãu dusu spre continuarea studiiloru pre la academiã, universitati, si chiaru si in institutul pedagogico-teologicu din Sibiu, inca nu s'au aflatu nece-unulu pana la Dta, care se se fia plansu, cã cunoscutiile lui suntu preã marginite din causã debilitãtiei profesorulu, ci a facutu fia-care cãtu a potutu, si celi mai multu au servitu spre onõrea gimnasiulu nostru? Numai doue suntu aci cu potiãtia: sãu Dlu Simionasiu nu a spusu adevèrulu, candu a scrisu in Telegrafu, sãu a fostu cum amu dice, astutu, vicleanu, careã sciãntia pe profesori, cã se capete eminentia fõra a'si bate capulu cu studiulu. Alege'ti Dle Simionasiu! pre care ti place.

6. Dẽca Dta ai cuteza se negi, cã prin pamfletulu Dtale ai avutu de scopu discreditarea gimnasiulu nostru, atunci te intrebu: de ce nu ai facutu nece o amintire si de curiõsele esamine din religiunea ortodoxa facute candu erai in Blasiu pre la parochulu din Lupu, sãu despre petrecerea Dtale in institutul pedagogico-teologicu, sãu despre petrecerea Dtale in Lipsiã si despre culegerea teologiei ortodoxe de pre buzele protestantiloru, cã-ci atunci de siguru ai fi spusu lucrulu cu multu mai picante, de catu cele despre profesorii dela gimnasiulu nostru?

In urma-ti aducu aminte Dle Simionasiu, cã ai petrecutu 8 ani in Blasiu, si ai fostu imbraciatu de profesorii in cari acum arunci cu tina, de siguru cu iubire, ma ai fostu si ajutoratu, precum bine scii. Adu'ti aminte, cã din tempulu petrecerei Dtale in Blasiu ai suveniru, ce de siguru-ti suntu placute, fiendu-ca suntu suvenirile vietiei nevinovate. Adu'ti aminte de colegii Dtale, cari nu au fostu fericiți a merge pre la universitati, ci au remasu cu cunoscutiile castigãte in gimnasiu, si pre cari pre toti i-ai vatematu cu ceea ce ai scrisu in „Telegrafulu Romanu“, de si põte nu ai volitu, (??); si in urma adu'ti aminte, cã nu e bine a vatemã pre altulu care-lu cunosci din copilaria si cu cari ai petrecutu multe dile bune, numai pentru aceea, pentru cã se faci placere la unu alu treilea, si atunci dẽca mai ai in ãnim'a Dtale unu simtiu nobile, dẽca sufletulu Dtale mai simte vreo bucuria, candu-ti revoci in memoria dilele bune si rele din vietã de 8 ani dela Blasiu, de siguru-ti va pareã reu de ceea ce ai scrisu si batendu'ti preptulu te vei întõrce.*)

Blasiãnu.

Consacrarea unei biserice in Salagiu.

Pre langa tõte ideile sinistre, cari — dorere — se strecura ici si colea in poporulu nostru romanu de cãtu unii atheisti si parasiti de tõta legeã si D-dieu, si pre langa tõte vitregimile tempuriloru de facia, cari apasa umerii tuturorã fara esceptiune, dar' cu deosebire ai acẽstui poporu, totusi poporulu romanu totu-dẽuna isi arata de cãte ori i e numai cu potiãtia, simtiurile sale nobile ereditate dela stramosi si stracurse din generatiune in generatiune: iubirea si alipirea cãtu Crea-torulu seu si cãtu religiunea adusa de Isusu. — A'si iubã religiunea si natiunea: este una trasura caracteristica a romanulu.

Romanii Salagiani inca au doveditu pre deplinu in decursulu anulu acẽstuiã, ca nici ei nu au remasu innapõia celoru alalti frãti de unu sãnge in iubirea de natiune si religiune.

Cu ocaziunea adunãrei generale a Asociatiunei Transilvane tãnute in Simleulu Silvaniei, 'ti rideã

*) ???

Notã correctorului.

ãnim'a vedendu poporulu din juru, satenii romani in-bracati serbatoresce, cum acurureau cã ploia binefacãtoria pe tõte stradele Simleulu cãtu sant'a Baserica, si de aci cãtu sal'a adunãrei, ca se asculte pre carturãrii romani — cum dicu ei — si cu cãtu interesu ascultau sub intregu decursulu adunãrei! . . .

Inse nu 'mi e scopulu a descrie pre acẽta.

Acẽta o au facutu pene mai agere si mai demne de cãtu a mea, ci scopulu meu este a atinge simtiulu religionariu alu romaniloru Salagiani.

In decursulu tõmnei anulu acẽstuiã, pre langa tõte lipsele si neajunsele, pre langa tõte gravaminele si obstacolele ce apasa de comunu ori si ce intreprin-dere salutaria la noi, romanii Salagiani si-au doveditu iubirea sincera cãtu D-dieu prin consecrarea a loru trei Baserici pompõse, coperite cu feralbu,*) si in-frumsetiate dupa spiritulu tempulu modernu, cari aru sierbi de onõre ori si carei natiuni civilisate.

Una in Cãtelulu romanescu, una in Or-telecu si una in Bobota.

La actulu maretiu de consacrare a acẽstei din urma, avũ onõre si neinsemnatã mea persona a fi de facia.

Solemnitãtea se incepũ la 9 õre deminetiã in 12/24 Nov. a. c. adeca Domineca inainte de inceperea postulu Nãscerei Domnulu. Consecrãtorulu fu Rmulu d. Alimpiu Barbuloviciu, vicariulu Silvaniei, asistatu de preotimea din comunele vecine. Solemnitãtea se indeplinã in presentia unei cunune frumose de intelec-tiã romana, constatãtoria parte din domni, parte din secsulu frumosu romanu, si in presentia — de-si erã o tina, incãtu abia de poteai misca dintru unu locu intru altulu, unui poporu numerosu, parte din locu, parte din sãtele vecine.

La fineã servitiulu divinulu Rmulu Dnu Vicariu tienũ una predica fõrte bine simtitã, compusa cu multu spiritulu si eruditãie, pronuntiatã cu elocentiã sa cunoscutã, inse in limbã poporulu asia, in cãtu dintru aceea a potutu se pricepa totu insulu si celu mai micu cuventielu. Dar' fũ si ascultatu cu interesu neintre-ruptu, si cu lacrimẽ din partea poporulu numerosu. . .

Dupace aratã in partea prima a cuventãrei sale, cum isvorescu din sant'a Baserica darurile domnediesci cã nescari isvore datãtorie de viaãia asupra tierinei cul-tivate de dulcele Rescumperatoriu, trecũ in partea a douã la datoritiile ce le are poporulu facia de base-ricile sale.

Aci interesulu ascultãrei in poporu se inãltã pana la culme. Cã-ci intru atãta de vii coloru a repre-sentatu pre stramosii nostrii, cari dice oratorele, de-si aveãu numai doue seu trei dile libere preste septemana, cã se-si luere sie, trebuindu celelalte a le lucrã dom-niloru cã iobagi, totusi cu cãtu argintia, cu cãtu iubire cãtu D-dieu isi redicã ei basericutã, cã se aiba unde adorã pre celu Atotu-poternicu: si poporulu de acuma, deca nu pote se edifice biserice noue, ba-remu atãta se facã, cã bisericele edificãte de mosi si stramosi, se nu le lasã a se ruinã de totu, ci se le acopere, se le grigẽscã si se le in-frumsetiesc dupa potiãtia, cã-ci, dice oratorulu — sciu eu cã suntu ei seraci, sciu eu cã lipsele, necasurile, suferintiele si neajunsele apasa asupra umeriloru vostrii cã totu atãtiã muntii grei, aproape nesuportabili, totu-si numai iubire se aveti cãtu Ddieu, numai iubire, cã-ci iubirea tõe le rabda, tõe le invinge! . . .

Au dõra stramosii nostrii nu au fostu seraci si apasati de man'a de plumbu a sõrtei vitrege? Inse au avutu iubire cãtu Ddieu, iubire cãtu biserica si le au ajutatu Ddieu, a'si redicã biserici, a tienẽ si a pastra mosiile, de pe cari trãiti voi si pruncutii vostrii micutei ect., intru atãta de vii coloru, dicu, a repre-sentatu de modulu pre stramosii nostrii in simtiulu de pietate si adoratiune cãtu Ddieu, in cãtu cugetai cã-ii vedi inaintea ochiloru. Oratorulu terminã esprimendu'si multãmãtia fierbinte cãtu poporulu credintiosu din Bobota, care nu a crutiãtu ostenele nici spese la in-frumsetiãrea casei Domnulu atatu de pompose; si bra-vulu loru pastorulu sufletescu, M. Olui Dnu Gavrilu Vajda, care scie se conduca intre tõe imprejurarile cu atãta intieptiune si prudentia pastoralã turm'a sa credintiosa.

Poporulu se indepartã la vetrele sale consolatu si indulcitu sufletesce.

Intelegintiã se intrunã apoi parte la cas'a dlui pa-rochu locale, parte la stimatutulu dnu Stefanu Talposiu notariu romanu, cari cu ospitalitatea innascuta in romanu, nu crutiãtu spese nici ostenele spre a provedea pre iubitiu sei ospeti.

Firesce cã nici toastele nu au lipsitu.

Dintre toastanti Dlu Andreiu Cosma, jude admi-nistratorulu folosi unã asemenare forte nimerita, asema-nandu Basericã cu o naie, careã plutesce, in tempurile presente pe o mare forte valurõsa, aratãndu, cã inimici multi, cã nisce valuri furibunde se arunca asupra Baserice si religiunei lui Cristosu, pentru apararea careia se se indure celu Atotu-poternicu a da poteri intreite conducãtoriloru ei, pentru Dieces'a acẽta in genere preasantitulu Dnu Michailu Pavelu Eppu, era in specie pentru Silvania nostra frumõsa, barbatulu nostru iubitu Rssimulu Alimpiu Barbuloviciu. . . .

Vasilu Criste.

Romania.

Aniversarea marei dile de 28/10 Decembre, care este diu'a caderei Plevnei, a fostu serbata in capital'a Romaniei dupa urmatõrea programa publicata in „Mo-nitoriu“:

I.

In diu'a de 28 Novembre, la reversatulu dioriloru, 21 tunuri voru anuciã capitalei acẽta serbare.

II.

La õrele 11 deminetiã se va oficiã in sant'a Mi-tropolia de cãtu I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu, in-

*) Se dice si tinichea, ung. bádog, tabla, lamiãã de feru. R.

congiuratu de inaltu cleru, unu servitiu divin de multiamire către celu Atotu-Poternicu pentru succesulu armelor romane, făcându-se și rugătiuni pentru repaosulu sufletelor celor caduți.

III.

La această ceremonie, la care va asista M. S. R. Domnulu, voru fi prezenti:

D-nii senatori și d-nii deputati,
D-nii ministri,
Inaltele curti de casatiune și de compturi,
Curtile, tribunalele, corpulu professoral, precum și toate autoritățile civile, militare și comunale.

IV.

Acăsta di va fi asemenea serbata în tota țier'a printr'unu servitiu divin, la 11 ore, la care voru asista toate autoritățile locale: civile, militare și comunale.

Totu în acea di se publica și armatei urmatoriulu: Inaltu ordinu de di.

Ostasi!

Este astadi unu anu de candu viteji'a și rabdarea v'ostre invinse toate primejdiile, toate greutățile, și voi intrati biruitori în Plevn'a. Acăsta marăția di trebuie se remaie nestersa din paginile istoriei oștei.

Ati vediatu cu căta mandria, cu căta veselie și recunoscintia v'a primitu țier'a candu v'ati intorsu din lupta; în toate orasiile, în toate satele a fostu serbatore, dara mai alesu capital'a, anim'a țierii, v'a aretatu cătu natiunea scie se pretiuiesca folosele ce ea a dobanditu cu sangele vostru și că iubirea ei se va intinde și mai multu de aci înainte asupra v'ostre.

Ostasi! în solemn'a di, de astadi fia-care din voi se multiamesca Atotu-Poternicului, ca a intaritu brațulu seu spre a apera patri'a și se si faca fagaduintia ca, ori-candă țier'a va avé trebuintia de voi, ea ve va gasi că la Plevn'a, și pe Mine în capulu vostru.

Datu în Bucuresci, astadi 28 Novembre 1878.

Carolul.

În 27/9 l. c. presiedinte alu consiliulu de ministri, a datu cetire la Senatu și la Camera, urmatoriulu program ministerialu:

Domnilor senatori,

Domnilor deputati!

Indeplinim o datoria constitutională espunind d-v. în pucine cuvinte ideile care inspira pe membrii cabinetulu Mariei Sèle Regale.

Pe cătu tempu situatiunea Romaniei în faci'a celorlalte state europene nu era bine definita, preocupările Romanilor au fostu concentrate mai alesu asupra afacerilor esteriore. Astadi independentia patriei n'ostre fiindu unu faptu indeplinitu, silintiele tuturor trebuie se aiba de scopu a țienea nestramutata intarirea acestei noue pozitii, datorite lab'orei, abnegatiunei și curagiulu a mai multor generatiuni de buni patrioti.

În afara ministeriulu va cauta a pastră cele mai bune relatii cu toate puterile. Elu va starui, ca tractatulu de Berlinu se fia din parte-ne executatu cu lealitate și va cere, prin calea indicata de Constitutiune, convocarea cătu se p'ote mai neintardiata a Camerelor de revisiune, care voru avea a modifică art. 7 din legea fundamentală a țierei. Totu odata ministrulu va pune o deosebită grijă, că Romanii, intrand în situatiunea ce i s'a asicurat prin actulu care a restabilitu pacea în Orientu, se si vedea drepturile s'ele de statu independentu pe deplinu asicurate.

În intru, preocuparea constantă a cabinetulu va fi de a veghia, că justiti'a se fia neatinsa de luptele politice, că legile se fia respectate cu santientia, că ordinea și economi'a în finantie se fia asicurate în modu permanentu, că functionarii statulu se si indeplinesca indatoririle lor într'unu modu scrupulosu și consciintiosu. Ne vomu pune astufelu toate silintiele a asicură tuturor cetățienilor ocrotirea intereselor lor legitime, — țierei unu mersu regulatu și stabilu alu tuturor ramurelor administratiunei publice.

Compunerea însăși a ministeriulu este, credemu, o garanție, că libertatea alegerilor va fi asicurată tuturor cetățienilor.

Vomu lucră în fine se stabilim, suptu scutulu legei și alu libertății, multumirea tuturor, pacea internă —, calea cea mai sicură, care conduce natiunile spre prosperitate și civilizatiune, — singurulu mijlocu de a intari pozitiiunea redobandita de statu independentu, și de a atrage spre noi, în modu constantu, simpatii și bun'a vointia a Europei.

I. C. Brateanu, D. Sturdza, I. Campineanu, Eug. Stasescu, M. Pherekydi, G. Cantili.

În primulu seu din 27/9 l. c. „Romanulu“ scrie: „Mane e aniversarea caderii Plevnei!

Mane e unu, anu de candu nebiruitalu cuibu alu nebiruitalu Osman pasi'a, Plevn'a, care a inghititu atata sange romanesc și rusesc, Plevn'a, cea din urma sperantia a Turcilor de a mai mantiené domni'a lor arbitrară asupra provinciilor de la Dunare, Plevn'a, gr'oz'a chrestinilor, s'a predatu ostilor aliate.

Acăsta di de durere și în aclasitu tempu de gloria, va formă d'aci înainte una din cele mai stralucite pagini ale istoriei n'ostre nationale.

Ea redesteptă uitatulu trecut de fala alu natiunii, ea facu se mai fălăie în Plevn'a, a dou'a ora de la Mihai Vitezulu, stégulu romanesc.

„În Maiu 1596, 2500 haiduci romani isbescu fara de veste cetatea numita Plevn'a, pe Isc, prindu pe beiful cetății și sfarma orasiulu.“*)

La 30 Augustu 1877, după 281 ani, Romanii, supt Carolu I, cuprind Griviti'a, una din intaririle Plevnei și în Novembre 1878 intra din nou biruitori în Plevn'a, făcându prizonieri pe comandante și intrég'a lui armata.

Faptulu celu d'antiau inspira gr'oz'a Turcilor și confirma titulu de apertoru alu chrestinatati ce se

dă lui Mihai Vitezulu; celu din urma castigă Romaniei fal'a, respectulu și simpatia lumii și-i asicură independentia.

Ne aducemu cu mandria aminte de acestu faptu, că-ci elu ne-a castigatu locul în cartea vietiei n'ostre independente. Ne aducemu totu-d'a-una aminte emotiunea cu care toti Romanii primira urmatorele sciri din diferite isv'ore, care anunciau și laudau viteji'a fiilor țierei n'ostre:

„Verbiti'a. Trupele romane s'au purtat c'unu curagiu mai pre susu de ori-ce lauda. Ele, simțind miscările Turcilor, s'au rapeditu asupra pozitiiunilor lor. Cu tota vig'orea apertării, Turcii n'au potutu resistă impetuosității mersului și focului trupelor romane și, fiindu incongiurati, au fostu siliti a se predă.“

Bogotu, (isvoru rusesc). Romanii au fostu cei d'antiau, cari au zaritu miscările Turcilor. Ei au luat cele trei redute, apr'ope la inceputulu luptei. După acăsta prima isbandă, ei si-au intorsu bateriele spre Opanez în contra fortierulu lui Osman, pe care le-au luat în c'oste, asteptand că a dou'a divisiune din Griviti'a și trupele lui Skobelev se p'ota petrunde în orasiu și se atace pe la spate.“

Se nu uitamu în sfirsitu cuvintele ce vitezulu M. S. Carolu I adresă trupelor romane cu acea ocaziune:

„Povestea faptelor maretie ale trecutulu, dise M. S., voi ati imbogatit-o cu povestea faptelor nu mai pucinu mari ce ati seversitu, și cartea v'ecurilor va pastra, pe nestersele ei foi numele vostru.“

„În curendu ve veti int'orce în țiera, purtand fia-care scrisu pe peptulu seu Virtutea sa de ost'enu și devotamentulu seu pentru Patria, Crucea trecerii Dunarii și medalii Aperatorilor Independintiei Romaniei. Atunci, candu veti ajunge la caminele v'ostre, în orasiile, satele și catunele în care v'ati nascutu, veti spune parintilor, fratilor, rudelor v'ostre, ce ati facutu pentru țiera. Betranii ve voru ascultă amintindu'si de vremile de marire ale n'ostrelor romanesc, de care, din mosi-stramosi, au auditu; tinerii voru vedea în voi esemplulu insufletit alu datorierilor lor viitoare; éru mar'eti'a figura a Romaniei ve și privi mandra și linistita, ca-ci vecinica 'i va fi vi'eti'a, pe catu va avea fii cu animi calde și bracia voinice ca ale v'ostre.“

„În numele țierei, Domnulu și Capetenia v'ostre ve multiamesce și ve da fia-carui din voi sufletesca imbraciare a vitejilor.“

„Datu în Plevn'a, în 2 Decembre 1877.“

Carolul.

Se ne aducemu totu-deauna aminte de aceste romanesce cuvinte; se facemu din ele program'a n'ostre viitoare, se ne promitemu și se lucrăm pentru a fi toti că frații nostri de la Plevn'a, pentru a merită toti cuvintele și laudele ce li s'au adresatu lor.

Natiunile ajungu mari prin mari lupte și prin durerose suferintie.

Se ne otelim d'era toti în amintirea trecutulu; se lucrăm mana în mana, anima langa anima, toti cati ne iubim țier'a, pentru că, la tempu, se fimu la înaltimea asteptării lumii, se ne facemu demni de viitorulu ce ni se cuvine și pe care l'amu castigatu prin luptele de pe campiele Bulgariei.“

Literatura și recenziuni de carti.

Ratiuni grele ne impun datoriti'a de a ne ocupa mai în adinsu de lucrările literare care esu în limb'a n'ostre nationale. De altumintea rubric'a literaturii este prevădită și în program'a acestui diariu, formulata din inceputulu activității n'ostre. Ne-amu propus între altele, a face recenziunea mai multor carti, din câte esu succesive la lumina. Dara și recensentele scăpata adesea, chiaru și fora voi'a sa, pe terenulu critice. Pentru casuri de acestea premitemu aci unele conditiuni, a caroru implinire o cerem noi dela o carte scrisă bine romanesc. Acelea sunt după noi: 1) Cunoscerea nu numai a limbii materne romanesci, ci a limbii nationale romanesci. F'ora cunoscerea dictionariulu în regulu alu limbii, numai cu limb'a maternă, invetiata în familia, în comuna, sau fia și în una provincia întreaga din cele locuite de romani, nici-unu scriitoriu nu va merge departe, nici chiaru în casu candu ar cunosc' alte diece limbi straine; acela p'ote se scria bine în ori-care alt'a, numai romanescă nu. 2) Observarea de rig'ore a tuturor regulilor gramaticali a le limbii n'ostre, asupra carora nu mai incapea nici-o disputa între philologii n'ostrii cei competenti. Nu este omu în Europ'a, fia acela din ori-ce natiune, care se p'ota vorbi și scrie corect în limb'a sa nationale, dacă nu o va invetia inadinsu și înca cu anii întregi. D-dieu și natur'a nu a voit se faca numai cu noi exceptiune, nu ne-a datu privilegiulu de a vorbi și scrie corect, fora a ne invetia toate regulele limbii. Pentru cei ce invetia limb'a, cele mai multe dificultăți orthografice disparu de sinesi, apoi fia aceea etimologica ori phonetica, totu at'ata; diferenti'a e numai, că phonetismulu seduce la lene, la nepasare, la neinvetiarea limbii, la cadere în ignorantia gr'osă, precum vomu arata de aci înainte în esemple numeroase. 3) În toate limbile sunt exceptiuni, în unele f'orte multe. Sunt și cestiuni gramaticali nedecise, despre care dicu gramaticii: Sub iudice lis est, adeca sunt casuri, în care incape discussiune, până ce urm'edia vreo invoiere, cum amu dice, conventiune. În casuri de acelea scimu se fimu cătu se p'ote de tolerantu. 4) La intrebuintiarea cuvintelor straine, barbare, schimosit'orie de limb'a n'ostre, vomu reflecta în toate casurile, în care avem cuvintele n'ostre curatu romanesci, vechi, cunoscute la tota natiunea, sau la parte mare din trena, ori restabile din limb'a classica că de ani 30 înc'oe și astadi usitate at'atu la cei mai buni scriitorii ai n'ostrii, cătu și în legislatiunea romanescă, în actele publice, în traductiunile mai noue ale cartilor sacre. 5) În cătu pentru orthographia, după

scimu, că lupt'a cea mai ferbinte a phonetistilor e indreptata asupra celei academice, pe care inse multi nici că o au vediatu cu ochii, o reproducemu aci inadinsu asia precum se stabilise ea în modu provisoriu în sesiunea din a. 1869 și se publicase at'atu în Anali, cătu și în cartica separată, alaturea cu statutele și regulamentele societății academice. Regulele generali ale acelei orthographii sunt numai cinci, sub care se adaoga unele exceptiuni. Cumu se p'ote numai cu 5 regule? Cerce ori-cine și se va potea, îndata ce va fi invetiatu bine gramatic'a limbii sale. Cerce inse ori-ce germanu, orice francesu, se si scria limb'a nationale corect, după-ce va fi invetiatu căte 90 până la 100 de regule, și după-ce 'lu voru fi îndopatu cu sute de esemple de asia numit'a analogia. Ce e dreptu, pentru incepetori aru incapea și la noi vreo treidieci de regule; dara apoi capu secu ar mai fi acela, care nici cu at'atea nu ar invetia se scria corect romanesc. Acăsta cestiune inse remane rezervata pentru alta ocaziune. Aci urm'edia orthographii provisorie a societății academice.

„Modu de scriere

pentru publicarea annalilor și altor lucrari ale Societății Academice Romane.

(13 Septembrie 1869.)

1. Litterele *d*, *t*, *s* înainte de *i* perdu sunetulu propriu, scamband-se în sunetu accidental.

Elle, și în acestu casu, se scriu f'ora cedile.

Unde aceste trei littere înainte de *i* isi conserva sunetulu propriu, caus'a este c'ò *i* nu e originariu, prin urmare se substitue *e*.

Pucinele exceptiuni se considera ca sporadice, și vorbele straine, că unele ce nu se supunu regulei luate d'în firea limbii române.

2. Pentru semnarea sunetulu propriu alu litterelor *c* și *g* înainte de *e* și *i* se intercaledia litter'a *h*.

3. Duplicatiunea în cuvintele compuse prin propositiuni, se admite pretotendenea, unde se duplica în limb'a latina.

Remanu neduplicate cuvinte că: *summittere*, *aventare*, *ajutare*, *amanare*, *omorire*, etc.

Asemenea remanu neduplicate vorbe că: *atunci*, *af'ora*, *acestu*, etc.

Duplicatiunea lui *l* și a altor consonanti la mediloculu cuvintelor, se admite acolo, unde se duplica și în limb'a latina.

S nascutu d'în *x* între doue vocale înc'ò se duplica; d'ero *x* înainte sau după consone se inlocuesce cu unu singuru *s*, precumu: *desteritate*; éro în cuvinte straine sau de origine greacă înc'ò ne vulgarisate, se conserva *x*.

Duplicatiunea la intonarea cuvintelor nu se admite.

4. Cuvinte că *ghiația*, *fația*, și altele asemenea se scriu cu *c*, și nu cu *t*.

În cuvinte că *potentiosu*, *cuvientiosu* și altele, *t* suna ca *c* înainte de *e* sau *i*.

Litter'a *z* se admite în cuvinte straine, precumu: *zodiacu*, *zoologia*, *zelu*, etc.

În terminatiuni că *lucrediu*, *incredintiediu*, se admite *di*.

Litterele *y*, *ph*, *th*, și *ch*, se admittu numai în cuvinte straine și ne vulgarisate înc'ò.

5. Se admite intrebuintiarea accentelor: acutu (*´*), greu (*˘*) și circumflesu (*ˆ*) și anume:

a. Accentulu acutu se pune la verbe în infinitiv, precumu. *a laudă*, *a vedé*, *a audí*, etc.

Si în imperfectu, precumu: *laudă*, *vedeă*, *audiă*, etc. La substantivele prelungite, precumu: *domnia*, *socia*, etc. . . și în cuvinte că: *légana*, *móre*, etc.

b. Accentulu gravu se pune la perfectulu verbelor de a II, III și IV conjugatiune, precumu: *taoú*, *facú*, *audú*, etc.

Precumu și la perfectulu da I-a conjugatiune, ca: *laudà*, etc. . .

Asemenea și în cuvinte ca *pàrti*, *càrti*, *bunetăti*, etc.

c. Accentulu circumflesu se pune la sunetele nasali, ca: *atātu*, *cātu*, *ântātu*, *calcātu*, *capetatu*, etc.

d. Apostrofulu se pune la *a*, ca articlu, precumu: *mam'a*, *cas'a*, etc.

Acestu modu de scriere este provisoriu și numai pentru societate, pen'ò la devinitiv'a stabilire a orthogramei limbii române.“ (Va urm'a.)

Post'a redactiunei.

Din districtulu Naseudulu, 8 Decembre. „Observari la corespondenti'a publicata în diariulu „Osten“ din 24 Nov. Nr. 47 de M. H. curatoru primariu alu bisericeii din St. Giorgiu.“ Rogamu pe dn. corespondente, că se binevoi'osca a se acomoda usulu adoptatu în t'otapres s'a europena, de a cerca cu publicari de natur'a acesteia, fia că respunsu ori replica, fia că simple observatiuni, mai antaiu în diariulu în care a esitu articulu ori corespondenti'a ce voiesce se combata, și numai după ce i s'ar refusa, se cerce airea, éra în casulu de facia cu at'atu mai virtos, că publiculu oricarui diariu scrisu în limb'a n'ostre difere f'orte multu de publiculu unui diariu germanu. Preste acăsta, ne premitemu a'lu reflecta la unele espresiuni f'orte tari, care de si voru fi coprindendu curatulu adeveru, adresate acelor doue pers'one, totusi anume aici în Transilvani'a, aru provoca cu mare probabilitate procesu de pressa.

Borodulu mare, 10 Decembre. Er'orea de siguru este la una din expediturele postei. Eca tocma acuma citim în diariile din B. Pesta unu esemplu minunatu. Pe una epistola adresata la Brasiovu (Brasso, Kronstadt) stete insemnatu: Brasso ismeretlen! Apoi dacă o cetate cu 28 mii de suflete e necunoscuta dlui speditoru, ce vomu dice de localitati cu 2—3 mii?

*) Nicolae Balcescu, Istori'a lui Mihai Voda Vitezulu.